

Nr 1851

av herr Levin

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 116 med förslag till lag om styrelserepresentation för de anställda i aktiebolag och ekonomiska föreningar, m. m.

Genom förslaget till lag om styrelserepresentation för de anställda i vissa aktiebolag och ekonomiska föreningar tillgodoser Kungl. Maj:t ett från liberalt håll sedan länge framfört önskemål. Otvivelaktigt är lagförslaget i och för sig ägnat att främja de anställdas självklara rätt till och behov av information om det företag, i vilket de arbetar och som utgör själva grundvalen för deras och deras familjers hela existens. Det torde också med stor grad av sannolikhet kunna antagas, att företaget och dess ägare har allt att vinna på att personalombud med säte i styrelsen bereds möjlighet att på basis av sadana fakta, som endast är tillgängliga för företagsledningen, både bedöma underlaget för och deltaga i beslut, som har avgörande betydelse för rörelsen. Känslan av samhörighet mellan arbetsgivare och arbetstagare kommer säkerligen att fördjupas, då båda parter tar ansvar för besluten. Den förlegade uppfattningen att parterna befinner sig i något slags ödesbestämd motsatsställning har äntligen övergivits till förmån för en öppnare, liberal syn. Man kan beklaga, att löntagarnas organisationer — inte minst LO — tidigare visat ett mycket ringa intresse för den form av insyn, som genom lagförslaget har aktualiserats. Då emellertid nu detta gamla, liberala krav står inför sitt förverkligande, hälsas givetvis Kungl. Maj:ts proposition nr 116 i huvudsak med stor tillfredsställelse.

Ett väsentligt inslag i den lag, som här avses, är att arbetstagarrepresentationerna inte bara ges samma rättigheter som övriga styrelseledamöter utan också samma skyldigheter, som bl. a. aktiebolagslagen föreskriver för de av bolagsstämman valda. Däri ligger, sett ur företagsägarens synvinkel, en garanti mot att inte enbart t. ex. politiska, renodlat fackliga eller alltför kortsiktiga bedömningar kommer att prägla löntagarrepresentationernas agerande inom styrelsen. Mot den bakgrunden kan därför den föreslagna lydelsen av lagens 10:e paragraf förefalla föga kontroversiell.

Emellertid innebär Kungl. Maj:ts förslag, att även sådana personer, som ej är anställda i företaget, kan utses till styrelseledamöter — låt vara att formuleringar i § 10 ger klart vid handen att avsikten dock är, att uppdragsgivarna skall halla sig inom de anställdas krets. Det kan naturligtvis inte bestridas, att det rent undantagsvis kan vara förenat med vissa svarigheter att bland personalen finna en för ändamålet lämplig person. Men å andra sidan måste det förhållandet bedömas vara en mindre olägenhet för de anställda än valet av en helt utomstående person, kanske t. o. m. anställd i ett konkurrentföretag, vore för företagets ägare. En

företagare bör inte rimligen kunna tvingas att i styrelsen acceptera en representant, som han över huvud taget inte känner. Den, som ej är anställd i rörelsen och alltså inte där har sin bärning, kan inte heller förväntas hysa samma intresse för företagets och dess anställdas välgång som en person, vilken är i verklig mening förankrad i verksamheten. Lagförslaget är sålunda på denna punkt obilligt och bör ej genomföras med den föreslagna lydelsen, om avsikten är att förbättra relationerna mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Äberopande det anförda föreslås

att riksdagen beslutar att § 10 i lagen om styrelserepresentation för de anställda i aktiebolag och ekonomiska föreningar skall lyda sålunda:

Arbetstagarledamot skall utses bland de anställda hos företaget. Till arbetstagarledamot får ej utses den som tillhör styrelsen i företag inom samma bransch. Endast den, som varit anställd i företaget minst tolv månader, kan utses till arbetstagarledamot.

att § 15 skall lyda sålunda:

Fråga om undantag enligt 14 § -- -- en ersättare.

Stockholm den 21 november 1972

K. -A. LEVIN (fp)